

OP DE HOOGTE

Augustijns Centrum
de Boskapel

december 2008

“... bij tijd en wijle van mening verschillen zonder haat, alsof iemand het oneens was met zichzelf en juist door die schaars voorkomende onenigheid fleur geven aan de eensgezindheid van meestal ...” “
(Augustinus, *Belijdenissen*, IV,8,13,p.113)

Colofon :

Op de Hoogte is het bulletin van de Boskapelgemeenschap. Het biedt ruimte voor Boskapellers en andere bezoekers van de kapel om te schrijven of te lezen over zaken die de gemeenschap van de Boskapel of de kerkgemeenschap in het algemeen raken.

Ook geeft het informatie over vieringen in de kapel en andersoortige informatie over activiteiten die vanuit de Boskapel worden ondernomen.

Op de Hoogte verschijnt 11 maal per jaar.

Redactie:

Mechy Dolmans-van Oosterhout,
Gerard Willems (beiden eindredactie),
Chris Dijkhuis en Jan Garnier

e-mail : gerard.m.willems@planet.nl + mechy@xs4all.nl
Schoutstraat 23, 6525 XR Nijmegen 024 3554903

Lay-out en druk:

Helma Bertels, Myriam Devos, Hans Thoonen
(e-mail jgmthoonen@hetnet.nl)

Abonnementen:

Na schriftelijke aanmelding ontvangt u voor 9 euro een jaar lang *Op de Hoogte* thuis

Adres Boskapel:

Graafseweg 276
6532 ZV Nijmegen
tel/fax 024-3776968 bgg 024-3726610
homepage: www.boskapel.nl
e-mail: a.c.boskapel@wanadoo.nl
Postbank: 22.06.916, Rabobank: 15.78.32.856
t.n.v. Rector Boskapel

VOORWOORD

Terwijl de bomen en struiken in hun herfstkleuren staan te schitteren, de goudgele tapijten van afgevallen bladeren worden opgeveegd of weggeblazen, is het in de tuincentra al volop Kerstmis. Je bent op zoek naar bloembollen voor de komende lente. Maar vóór je de kassa bereikt moet je eerst langs een twinkeland kerstland dwalen. Kransen, ballen, lichtjes, kerststukjes, nepkerstbomen en engelenmuziek. Kerstmis voortijdig, ongevraagd, ongewenst en compleet ingevuld! Waarom zou je niet zelf een paar takken groen nemen en een krans maken. En elke ochtend of avond, één kaarsje aansteken of twee vanaf vandaag. Daar even tijd voor nemen voordat de kinderen naar school gaan en jij aan je dagtaak begint. Want het is niet zómaar Kerstmis. Er is eerst Advent: vier weken van alsmaar donkerder worden, van uitkijken, afwachten en verlangen. Verlangen waarnaar?

LICHT, staat al gauw op je verlanglijstje, als je in het donker moet rondtasten! Het is het thema van de Adventsvieringen dit jaar. Koen van Rossum *licht* het thema toe. Ook in de kindernevendienst gaan ze ermee aan de slag.

Een actie om geld in te zamelen hoort ook bij de Advent. We kiezen een klein plekje op aarde en zoomen in op Kisangani, de stad in de bocht van de Congo-rivier, waarover we hebben kunnen lezen in de boeken van Lieve Joris. Jan Broeders vertelt meer over deze actie.

En dat ook dichtbij mensen uit de boot vallen, daarover schreef Jacqueline Leisink een Kerstgedicht.

Veel mensen hebben iets op het hart, dat nodig nú gezegd moet worden: een dik nummer met o.a.:

Chris Dijkhuis, die boek 10 van Augustinus' "Stad van God" uit de doeken doet. Hierin tempert Augustinus zijn enthousiasme voor de Neoplatonici een beetje en zet nu de christelijke puntjes op de i.

Er is een interview met Rikie Willems-Peulings.

Annemieke Pacilly treedt af als coördinator van het Augustijns Beziingscentrum, Gerard Willems schrijft een dankwoord aan allen die hem en zijn familie geholpen hebben de uitvaart van zijn vrouw Wil tot een mooi afscheid te maken.

Als de vier kaarsjes branden is Kerstmis zeer nabij.

Zalig Kerstfeest!

Op de eerste zondag van de Advent, overleed Jan Garnier. Hij was 5 jaar hoofdredacteur van Op de Hoogte. We gedenken hem in dankbaarheid.

Mechy Dolmans-van Oosterhout en Gerard Willems

DATA OP DE HOOGTE 2009

Op de Hoogte verschijnt 11 keer per jaar, in principe op elke 1ste zondag van de maand, met uitzondering van het septembernummer. Dit verschijnt traditiegetrouw op de zondag ná 28 augustus, het feest van Augustinus. De kopij willen we graag anderhalve week vóór de verschijningsdatum binnen hebben. In schema:

Verschijningsdata:

Sluitingsdata kopij inleveren:

4 januari 2009

25 dec 2008

1 februari

22 januari

1 maart	19 februari
5 april	26 maart
3 mei	23 april
7 juni	28 mei
5 juli	25 juni
30 augustus	20 augustus
4 oktober	24 september
1 november	22 oktober
6 december	26 november

De redactie.

LITURGIEKALENDER

ADVENT

Licht aan de kim

- 30 november: Marcus 13, 3-37. 'Weest waakzaam'. Joost Koopmans
 -
 - 7 december: Marcus 1, 1-8. 'Bereidt de weg'. Bert van Balkom
 -
 - 14 december: Johannes 1, 6-8 en 19-28: 'Midden onder ons'. Agapèviering
- De adventsactie wordt toegelicht. Jan Broeders en Rikie Willems

- 21 december: Lucas 1, 26-38: 'Onvruchtbaar wordt vruchtbaar'.
Joost Koopmans en Maria Schröder (overweging)

KERSTTIJD

De geboorte van het Licht

- woensdag 24 december: Kerstavond
 - 19.00u: viering voor de kinderen; Capella Silvestris
 - 22.00u: nachtmis; Capella Silvestris
- donderdag 25 december: Kerstdag
 - 10.30u: Eucharistieviering; Boskapelkoor
- zondag 28 december: 'Heilige Familie'
 - 10.30u: Eucharistieviering; Joost Koopmans en Theo van der Zee (overweging)
- woensdag 31 december: Oudjaar
 - 19.00u: meditatieve afsluiting van 2008; Boskapelkoor
- zondag 4 januari: Driekoningen 2009
 - 10.30u: Eucharistieviering; Boskapelkoor
 - Kinderen verkleed als koning
 - Nieuwjaar wensen

EXTRA

- Adventsmeditaties:
woensdag 3 en 10 december, 19.30u
- Viering van vergeving en verzoening voor Kerstmis:
woensdag 17 december, 19.30u

LITURGIE EN PASTORAAT IN DE TOEKOMST (III)

Nadat we vorige keer gezien hebben dat het Boskapelgebeuren veel meer inhoudt dan liturgie, gaan we het nu toch hebben over *de zondagsvieringen en het voorgangersteam*.

Lekenvoorgangers

We bouwen voort op de ontwikkeling die al een aantal jaren geleden is ingezet: naast de Eucharistieviering houden we regelmatig een Agapèviering. Dat is een vorm van vieren die voortkomt uit de traditie van de eerste christenen van Jeruzalem. Deze vorm stelt de lekenvoorganger in staat om zelfstandig voor te gaan. Wij hebben vijf van deze voorgangers, te weten: Annemiek Alferink, Jan Broeders, Karel Peijnenborg, Maria Schröder en Rikie Willems. Er zullen onder ons nog wel meer mensen zijn die het talent hebben om voor te gaan en die ons team kunnen versterken. Voor de toekomst is het zaak om ook jongere mensen te vinden met een pastorale opleiding of minstens met de volgende talenten of criteria.

Criteria

Aan welke criteria moeten de voorgangers voldoen? Ad Willems o.p. noemde ze al tijdens zijn voordracht op ons veertigjarig jubileum in 2003. De brochure 'Kerk en Ambt' (2007) herhaalt ze en ik geef ze hier weer.

- 1) Voorgangers in lokale vieringen dienen *bezielde gelovigen* te zijn, mensen met een aanstekelijke geloofshouding. Geen bla bla dus.
- 2) Zij dienen ook *deskundig* te zijn, dat wil zeggen know-how te hebben op het gebied van omgang met de Schriften en van omgang met het materiaal van de christelijke tradities, waardoor zij bekwaam zijn om te preken.
- 3) Zij zouden door de plaatselijke gemeenschap ook op hun *liturgische creativiteit* beoordeeld mogen worden.

- 4) Het is ook van belang dat zij beschikken over een *soepel organisatietalent*. Niet dogmatisch dus, maar bereid om in overleg afspraken te maken, te urgeren of te versoepelen.

Preekbegeleiding

Katecheet en preekbegeleider Toine Mangnus begeleidt degenen die in een komende periode een overweging zullen houden. Doel van deze begeleiding en gezamenlijke voorbereiding is dat de overwegingen een herkenbare en beleefbare rode draad en identiteit hebben, ook al worden ze door verschillende mensen gehouden. De identiteit van de overwegingen in de Boskapel kenmerkt zich door de verkondiging naar de praktijk, naar de gewone mens met al zijn noden en behoeften. Het gaat erom dat de overweging een ruimte wordt waarin iedereen tot een eigen verstaan kan komen.

Eucharistieviering

De Boskapel blijft ook behoefte houden aan Eucharistievieringen. Daarvoor kiezen wij alsnog gewijde voorgangers, omdat we het ambt niet aan onszelf geven. Daarom is het goed dat we naast mijn persoon nu ook in Bert van Balkom een vaste voorganger hebben gevonden. Bert is Salesiaan van Don Bosco en geboren en getogen in de omgeving van de Boskapel. Sinds juni gaat hij maandelijks voor en raken we al vertrouwd met elkaar.

Binnenkort zal er in Op de Hoogte een interview met hem verschijnen. Daarnaast zijn er onder ons ook die niet bij het voorgangersteam horen, maar wel eens een overweging willen houden tijdens een Eucharistieviering. Zoals Theo van der Zee dat doet op 28 december a.s.

In oecumenisch verband zouden we ook wel eens een ons bekende dominee kunnen vragen om mee voor te gaan. Overigens zou de Boskapel vanuit haar experimentele traditie ook een oefenplek kunnen zijn waar Eucharistie gevierd wordt met voorgangers uit ons eigen midden(zie pleidooi Kerk&Ambt p. 36-37).

Per maand

Vanaf september 2008 volgen wij nu elke maand het volgende rooster van vieringen:

- 1) Eucharistieviering waarin Joost Koopmans voorgaat
- 2) Eucharistieviering waarin Bert van Balkom voorgaat
- 3) Eucharistieviering waarin Joost Koopmans voorgaat met overweging door iemand uit het voorgangersteam of andere Boskapeller
- 4) Agapèviering waarin iemand van voorgangersteam voorgaat.

Zo wordt mijn taak verlicht en verbreed en wordt het makkelijker om nog een tijd pastor/zielzorger van de Boskapel te blijven, ook na mijn 65e. Over die taak van pastor-zijn de volgende keer meer.

Joost Koopmans

ADVENTSTHEMA 2008

Licht aan de kim

Met het einde van het kalenderjaar in zicht worden de dagen alsmaar korter, en legt duisternis steeds meer beslag op het leven van alledag. We wapenen ons daartegen door kunstlicht in alle sterkten te ontsteken, maar wie afstand neemt van de schijn van alledag ervaart de duisternis in de wereld daarbuiten intens.

Vergelijkenderwijs kun je dan ook spreken van de Godsverduistering die onze wereld kenmerkt.

De mens heeft van de eerste dag af het afwisselen van licht en duisternis intens beleefd. Al in voorchristelijke tijden werd de terugkomst van het daglicht rond het einde van de winter gevierd. Er kwam weer licht aan de kim, en dat mogen wij ook zeggen van het mystieke licht dat de komst van Christus in de eerste kerstnacht omstraalde.

Er zijn tijden en momenten dat onze horizon verduisterd is, dat wij nauwelijks zicht hebben op de wereld rondom ons en dat wij

reikhalzend uitzien naar meer licht. Dat licht maakt het mogelijk onze levensweg te gaan, om de weg des Heren te bereiden. Waar het ons overkomt dat onze ogen het licht niet kunnen of willen opvangen, zijn er tochtgenoten die ons bij de hand willen nemen en ons wegwijs kunnen maken. Treffend is dat verlichten twee betekenissen heeft: de duisternis opheffen en iemands last dragelijker maken.

In de vier weken voor Kerstmis staat het Licht aan de kim als adventsthema ons voor ogen, tot wij de komst herdenken van Hem die het Licht der wereld genoemd wordt. Het licht aan de kim is het “Licht dat ons aanstoot in de morgen”.

Koen van Rossum

TOELICHTING BIJ DE SCHILDERIJEN AAN DE WAND.

De advent is telkens weer een bron van inspiratie bij het schilderen. Twee jaar geleden was het uitgangspunt bij het maken van adventsschilderijen: het zo lang mogelijk uithouden in het duister om zo het kleinste lichtpuntje en kleurnuances te kunnen opmerken.

Dit jaar is “LICHT AAN DE KIM” het thema van de advent in de boskapel. Schildertechnisch gezien precies omgekeerd. De aandacht is van meet af aan sterk op het licht gericht. De schilderijen die wekelijks het thema verbeelden zullen dus aan licht en kleur gaan winnen.

Toen ik eens in een mistbank verzeild raakte vond ik dat beangstigender dan ‘gewoon in het donker’ omdat je ogen snel wennen aan het donker, maar in dichte mist zie je de weg bijna niet. Je concentreert je op het licht van tegemoetkomend verkeer of op het rode licht van de auto die voor je rijdt. Soms doemt er plotseling hulp op en kun je de weg samen vervolgen.

Op het vierluik zien we dat het licht steeds sterker wordt, dat het naar je toe lijkt te komen als we erop gericht zijn. De mensen om ons heen worden ook steeds meer zichtbaar. Samen zoeken we de weg naar het Licht van kerstmis.

Marjolijn Esser

BESTE BOSKAPELKINDEREN,

Tijdens de **Advent** zijn er ook **Kindernevendiensten**, steeds tijdens de vieringen van 10.30 uur. Tevens is er de mogelijkheid om jonge kinderen tot 4 jaar in de crèche te brengen.

Het programma voor de kinderen ziet er als volgt uit:

Zondag 30 november: De eerste zondag van de Advent:
Wat betekent Advent? Waar wachten we op?
De Adventskrans hoort erbij en misschien
nog wel meer vandaag ...!

Zondag 7 december: We gaan steeds meer op weg naar
Kerstmis en ook op weg naar onze eigen
Kerstviering van 24 december.
Vandaag gaan we samen tekeningen maken
voor het boekje van de Kerstviering. Ook
luisteren we alvast naar het verhaal van ons
Kerstspel: **`De herbergier die niet kon
slapen`**.
Een mooi verhaal, kom je ook luisteren en
tekenen!

Zondag 14 december: Er staan nog geen kerstbomen in de
Boskapel. Deze komen er wel! Voor deze
onversierde kerstbomen maken we met z`n

allen kerstversieringen. Kunnen we er een
`**Kerstboom-vol-licht**` van maken?
Kom je meedoen? Voor de oudere kinderen
is er óók volop te knutselen!

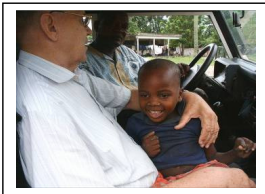
Zondag 21 december: Tijdens de vierde zondag van de Advent
oefenen we tijdens en na de viering voor ons
eigen Kerstspel.
Voor de kinderen die geen rol in het spel
hebben, is er een mooi verhaal deze zondag!
Fijn als je erbij bent!

Tot ziens in de Boskapel,
iedereen van de kindernevendienst

ADVENTSACTIE 2008: LICHT AAN DE KIM VOOR HET BLINDENONDERWIJS IN CONGO.

Juliana Fragoso uit Angola gaf mij te kennen, dat ze graag iets wil
betekenen voor de blinde kinderen in haar land. Zelf is zij door
een oogziekte langzaam blind geworden. In Nederland, waar zij
sinds haar twaalfde jaar woont, krijgt zij ontwikkelingskansen die
zij niet gekregen zou hebben in Angola.

In overleg met haar heb ik contact gelegd met Sensis
Internationaal, de organisatie voor visueel gehandicapten in
Grave. Daar hoorde ik, dat er momenteel geen projecten lopen in
Angola, maar dat er wel een verzoek binnen was vanuit de Congo,
waar Sensis ten volle achter kan staan. Ook de Liturgiegroep van
de Boskapel toonde zich enthousiast over
deze aanvraag.

Het betreft een project van pater Martien
Konings s.c.j. Als missionaris in Congo liep
hij in 1982 een tropische virusinfectie op.
Daardoor raakten zijn onderste ledenmaten

verlamd. Voor zijn verder leven werd hij afhankelijk van een rolstoel. Dit belette hem niet om terug te keren naar zijn missiegebied en zich vanaf toen te wijden aan de ontwikkeling en integratie van gehandicapten. In de zuidwestelijk gelegen stad Kisangani richtte hij ‘Centre Simama’ op. Het geven van een goede vakopleiding staat daar centraal. Na het voltooien van de opleiding krijgt men daar een gereedschapset mee om zich zelfstandig te vestigen; bijvoorbeeld als meubelmaker, kleermaker, schoenmaker of landbouwer. Aanvankelijk richtte het centrum zich vooral op mensen met een fysieke handicap, maar momenteel is het uitgegroeid tot een centrum waar ook dove en blinde mensen worden opgeleid door een vakbekwaam team.

Natuurlijk wonen in een land, waar blindheid door tropische ziekten meer voorkomt dan in Nederland, niet alle mensen met een visuele beperking in de buurt van de stad Kisangani. Daarom zijn er kleinere centra in de provincie. Eén van die centra is ‘Centre Bartimee’, waar 26 blinde kinderen onderwijs krijgen. De leerkrachten

daar zijn echter niet gespecialiseerd in deze vorm van onderwijs. Pater Martien Konings wil de onderwijzers van deze school beurtelings enkele maanden stage laten lopen op het goed geoutilleerde centrum Simama. Dan kunnen zij het specifieke van het onderwijs aan visueel gehandicapten leren en bovendien met eigen ogen zien hoeveel mogelijkheden ook hun leerlingen bij goede begeleiding hebben. De reis- en verblijfskosten en hun vervanging moet betaald worden.

Voor dit stageproject is een bedrag nodig van € 1750,-. Geregeld brengt een Adventsactie in de Boskapel meer op. Zou het ook dit jaar het geval zijn dan worden er via Sensis materialen aangeschaft die nodig zijn bij deze vorm van onderwijs.

Namens de liturgiegroep, Jan Broeders

KERSTGEDICHT

Het evangelie klinkt in onze oren
Zalig kerstfeest, zingen we luid
Maar het lijkt of niemand de boodschap wil horen
Het gaat het ene oor in, maar het andere weer uit

Dit is geen verhaal van vroeger, maar iets van alledag
Voor velen is het nog steeds de realiteit
Geen bed waar je slapen mag
Ontdaan van alle menselijke waardigheid

Het kerstverhaal staat niet alleen in oude boeken
Het is niet als overlevering bedacht
Want ook vandaag zijn er vluchtelingen die zoeken
Naar een warme plek voor de nacht

Overal in Nederland slapen er vannacht mensen op straat
Met als enige gezelschap hun angst en hun verdriet
Wachtend tot de kerst weer overgaat
Wachtend tot iemand in hen Jozef en Maria ziet

Jacqueline Leisink, Kerstmis 2007

VAN DE BESTUURSTAFEL

Lezing over 100 jaar Augustijnen in Nijmegen

Wij willen U erop attenderen dat er 16 december a.s. door Bob Bodaar osa een lezing wordt gehouden over 100 jaar Augustijnen in Nijmegen. Een unieke kans om kennis te nemen van dit stuk Augustijnse geschiedenis al hier, omdat de orde immers afscheid gaat nemen van Nijmegen. We gaan ervan uit dat vele Boskappers naar deze interessante avond zullen komen.

Het Boskapel overleg van 3 november 2008

In dit overleg is wederom de verzelfstandiging uitvoerig aan de orde geweest. Gerard van Hoof osa, die als lid van de stuurgroep de orde vertegenwoordigt, was aanwezig om de Boskapellers te informeren over het gesprek met de bisschop, waarbij ook over de Boskapel gesproken is. Deze informatie nam de nodige tijd in beslag, hetgeen alleszins de moeite waard was. De resterende agendapunten konden vlot worden afgewerkt. Naar de mening van het bestuur was het een nuttige vergadering.

De jaarlijkse schoonmaakbeurt van de Boskapel van 1 november 2008

Evenals voorafgaande jaren heeft de Boskapel weer een grondige schoonmaakbeurt gekregen o.l.v. Ans v.d. Ven en Ank van Balkom.

Het bestuur wil een woord van dank uitspreken naar degenen, die zich daarvoor hebben ingezet en hebben meegewerkt.

Medewerkersdag van 23 november 2008

Op 23 november jl. was de jaarlijkse medewerkersmiddag, die door vele medewerkers werd bezocht. Eenmaal per jaar wil het bestuur alle medewerkers bedanken voor hun werk en inzet voor de Boskapel. Dit jaar werd de middag verbonden met de viering van 10.30 uur, doordat afgevaardigden van alle (werk)groepen zich presenteerden aan de Boskapellers. Na een bezoek aan het oude klooster, hebben de medewerkers kunnen genieten van een voortreffelijke high tea.

Henny Peters, voorzitter Boskapel bestuur

SOLIDARITEITSPOT

Tijdens de Agapè-viering op Missiezondag deelde ik mee, dat de opbrengst van de zogenaamde solidariteitspot in het vervolg in tweeën gesplitst zal worden. De gemiddelde opbrengst van een zondagse collecte, namelijk € 150,-, komt dan ten goede aan de

Boskapel en het overige geld wordt besteed aan mensen onder ons die wat extra's nodig hebben. Ik herhaal nu deze mededeling op schrift, enerzijds omdat op de bewuste zondag natuurlijk niet alle Boskapellers aanwezig waren en anderzijds omdat de reden van dit besluit enige toelichting behoeft.

Genoemde verdeling is nodig, omdat de Boskapel zich in de nabije toekomst zelfstandig moet bedruipen en het bestuur daarop vooruitlopend al een kleine buffer wil vormen. Verder neemt het aantal Agapè-vieringen toe. Er zou een structureel tekort ontstaan, wanneer er tijdens al die vieringen geen collectegeld voor het onderhoud van de Boskapel binnen zou komen.

Deze motivatie kwam tijdens een vergadering van de Liturgiegroep naar voren. Daar ervoeren de leden deze argumenten als aannemelijk, hoewel het besluit over zulke zaken vanzelfsprekend bij het bestuur ligt.

Namens de Liturgiegroep, Jan Broeders

STOKJE OVERDRAGEN EN VEEL DANK

Veel dank

Onderstaande tekst van het 'stokje overdragen' was al gereed voor Op de Hoogte, voordat we onze jaarlijkse medewerkersmiddag hadden in de Boskapel. Op totaal onverwacht moment werd ik op deze middag in het zonnetje gezet voor mijn verdiensten van de afgelopen jaren. Ik wil graag verder en heb daarom de beslissing genomen het stokje van het coördinatorschap van de doordeweekse activiteiten over te dragen. Het dankwoord van Henny Peters en daarna de 'ovatie' van de mede-Boskapellers was ongelooflijk. Het 'For she is a jolly good fellow' raakte me zeer. Het gaf mij het gevoel van..... Dít is echt 'samen gemeenschap-zijn' We mogen het niet verliezen en het ons laten afnemen. Het is waardevol waar we samen mee bezig zijn. Ik hoop daar ook in de toekomst mijn

steentje aan bij te kunnen dragen... want dat het waardevol is dat we als eigentijdse geloofsgemeenschap samen verder gaan is voor mij evident. Ik wens ons allen toe, dat we vertrouwen blijven houden om met elkaar de weg te gaan!

Stokje overdragen

Na vele jaren de lezingen voor het Augustijns Centrum te hebben gecoördineerd, heb ik in de zomer het bestuur aangegeven het stokje te willen overdragen. Ik heb al die jaren met veel plezier en de nodige creativiteit de leeravonden georganiseerd. De contacten, zowel met de inleiders als met de deelnemers van de avonden waren boeiend en vaak hartverwarmend. Samen met de programmacommissie heb ik geprobeerd een bepaalde kleur aan het Augustijns Centrum te geven: laagdrempelig, vriendelijk, maar wel duidelijk vanuit een christelijk perspectief en een maatschappelijk engagement. En als ik zo naar de reacties luister is dat ook aardig gelukt. Invulling van het programma en de sfeer op de avonden zelf, is duidelijk anders als bijv. die van het Titus-Brandsma Centrum (van de Karmelieten) of het Albertinum-programma (van de Dominicanen). Noem het gerust een beetje meer 'Augustijns'. Iets waar we eigenlijk best trots op mogen zijn en wat ik een warm hart toedraag.

In de loop der jaren is er in het Augustijns Centrum de Boskapel een tweede groep mensen ontstaan naast de zondagbezoekers. Maar iedere leeravond was het ook opnieuw weer spannend voor me of er voldoende deelnemers waren en of hetgeen we van de avond verwachtten ook werd geboden. In de meeste gevallen is dit gelukkig wel zo geweest, maar het hield me wel bijna dagelijks (even) bezig.

Ondanks deze positieve ervaringen draag ik mijn functie als coördinator over en blijf enkel lid van de programmacommissie. Ik realiseer me dat zowel de zondagse vieringen alsook de doordeweekse activiteiten me de afgelopen jaren geestelijk rijk en enthousiast hebben gemaakt. Hierin wil ik graag verder groeien.

Hiervoor zal ik soms ook buiten de Boskapel moeten kijken. Zo ben ik bijv. de cursus *'Theologie en het verhaal van mensen'* begonnen in Maarssen. Daarnaast wil ik me ook weer meer gaan bezighouden met Augustinus en de Augustijnse spiritualiteit, want deze zijn het afgelopen jaar ook een beetje in de knel gekomen.

W.b. mijn opvolging is het voorstel om tbv de doordeweekse activiteiten met een coördinatorteam, een programma-commissie en een gastvrouwenteam te gaan werken. Omdat dit nog wordt opgezet zal het voorjaarsprogramma iets later starten. Er ligt al wel een opzet klaar voor de lezingencyclus van het voorjaar met als titel *'Op weg gaan'*. De organisatie ervan zal het nieuwe team op zich gaan nemen.

Ik hoop dat zij met even veel enthousiasme het aspect vorming, een van de 3 pijlers van de Boskapel, invulling gaan geven en wens hen hierbij veel succes en creativiteit.

Het bestuur en de programmacommissie dank ik voor het vertrouwen dat zij al die jaren in mij hebben gehad. Maar ik dank ook ieder voor de genegenheid die ik afgelopen tijd heb ondervonden.

Annemieke Pacilly

INTERVIEW

met: Rikie Willems-Peulings

Rikie werd geboren op 15-12-1950 in Velp bij Grave. Ze is de oudste in een katholiek gezin. Ze heeft een broer en 3 zussen. Sinds het behalen van haar havo-diploma aan de Scholengemeenschap in Nijmegen West heeft ze verschillende banen gehad, maar hoe verschillend het werk ook was, het bracht haar altijd direct in contact met mensen.

Want Rikie houdt van mensen! Sinds 1994 werkt zij als trouwambtenaar van de Burgerlijke Stand van de gemeente Ubbergen: een baan die, naar eigen zeggen, haar op het lijf geschreven staat.

Ze is getrouwd met Ben Willems, samen hebben zij een dochter Barbara en sinds 5 maanden zijn ze de trotse grootouders van Ruben!

Rikie houdt ervan met taal en poëtische teksten om te gaan: ze uit te spreken en voor te dragen. Ze zingt ze ook graag en begeleidt zichzelf daarbij op de gitaar. Verder kalligrafeert ze en schrijft op zelfgemaakte kaarten mooie teksten voor familie en vrienden. Maar ze maakt ook andere mooie dingen met haar handen. Ze is dus erg creatief.

Hoe ben je in de Boskapel terecht gekomen?

“Als kind zong ik al in het kinderkoor en later in het jongerenkoor van de parochiekerk in Grave. Ik zat ook in het bestuur van dat jongerenkoor. Toen ik trouwde ging ik met mijn man in Beek wonen. Mijn man is ook katholiek opgevoed, maar gaat niet mee naar de kerk, dat vind ik wel jammer. Een tijd ging ik zelf ook niet meer naar de kerk. Vanuit de Bartholomeüskerk in Beek werd in de jaren 80 van de vorige eeuw catechese voor volwassenen georganiseerd o.l.v. Fons van Reisen. Uit pure interesse ging ik mee doen. Ik leerde toen veel met name over het Oude Testament. Het Nieuwe Testament, daar was ik als katholiek wel vertrouwd mee. Dat dit Nieuwe Testament gestoeld was op het Oude, was echt nieuw voor mij! Ik werd uitgedaagd zelf over het geloof na te denken. Later heb ik ook nog catechese gehad van Huub Schumacher, deze cursus werd ook weer vanuit de parochie georganiseerd. Allerlei geloofsonderwerpen kwamen aan bod. Ik ben nadien ook nog korte tijd vrijwilligster geweest bij de pastorale dienst van Kalorama. Weer later ging ik regelmatig naar de kerk van de Karmelieten aan het Keizer Karelplein. Daar ga ik nog steeds heen op donderdagochtend: dan wordt het evangelie voor de eerstvolgende zondag gelezen en besproken. Het is altijd

een kleine willekeurige groep: het is een soort instuif, iedereen is welkom. Vanuit deze kerk werd de mogelijkheid geboden een cursus te volgen: *Voorgaan bij Uitvaart*. Ik ben dat gaan doen en het paste helemaal bij mij.

Ondertussen waren enkele vriendinnen uit Beek allerlei kerken aan het uitproberen. Zij namen me een keer mee naar de Boskapel. Het beviel me, maar ik vond het toch moeilijk om te kiezen tussen de Karmelietenkerk en de Boskapel, uiteindelijk werd het die laatste.”

Wat boeit je in de Boskapel?

“De Boskapel is nog laagdrempeliger dan andere kerken die me aanstaan. Ik voel me hier thuis en gekend. De ramen en deuren van de kerk die in de 60er jaren werden opengegooid staan hier nog wijd open! Er is een sfeer van vrijheid, er is ruimte om zelf bij te mogen dragen. Het is hier mogelijk zelf een lijntje naar God te hebben, zonder de storende weerstand van kerkelijk instituut en bedienaren, die van boven af alles voorschrijven. Want het gaat toch om de mensen, de gemeenschap: *daar waar vriendschap en liefde is, dáár is God!* En dat laatste zie ik heel ruim: het geldt niet alleen voor het christendom, maar voor elke andere godsdienst Uiteindelijk heeft vooral je geboorteplek bepaald welke godsdienst je hebt”.

Je bent lid van het uitvaartteam en bent voorgedragen voor het voorgangersteam, wat beweegt je om dat te doen?

“Een tijdje geleden, in een herdenkingdienst voor mijn vader in de kerk in Grave, hoorde ik een pater Kapucijn zich hardop afvragen: *hebben de mensen geen antenne meer voor de kerk of heeft de kerk geen antenne meer voor de mensen?* Die vraag trof me en deed mij besluiten om me aan te bieden voor het Uitvaartteam van de Boskapel. En tot mijn verrassing zei Joost meteen: *je bent van harte welkom!* Er is zoveel geloof en behoefte aan zingeving bij mensen, vooral op scharnierpunten van hun leven: bij geboorte, huwelijk en overlijden. Ik wil er graag voor die mensen zijn! De

contacten die je onder deze omstandigheden met de mensen hebt kunnen zo diepgaand zijn , alsof je echte vrienden bent geworden. Ik voel mij ook zeer vereerd dat ik gevraagd ben voor het voorgangersteam. Ik zie het als een uitbreiding van de taken die ik al heb, taken die echt bij mij passen en waarvoor ik mij geroepen voel en die ik ook daarom denk aan te kunnen”.

Hoe zie je de toekomst van de Boskapel?

“Daar heb ik wel zorgen over! Ik hoop dat het doorgaat. Ik vrees een terugloop als Joost niet meer de leiding heeft. Joost schept gemeenschap en bewaakt die ook. Toch moet het mogelijk zijn, ook als er géén leider meer zou zijn, samen als een democratische groep de erfenis van de Boskapel te koesteren, te bewaken en door te geven”.

Mechy Dolmans-van Oosterhout

VOOR U GELEZEN:

AUGUSTINUS' DE STAD VAN GOD, BOEK X

De discussies over demonen en goede engelen gaan in boek X nog voort. Het begin ervan is typisch de Augustinus van De Civitate Dei:

“Voor ieder die enigermate redelijk kan denken staat het wel vast dat alle mensen gelukkig willen zijn. De menselijke zwakheid blijft echter vragen welke mensen ook inderdaad gelukkig zijn en waardoor zij het worden. Dit heeft tot vele en diepgaande discussies geleid, waaraan filosofen heel veel moeite en tijd hebben besteed. Deze discussies hier ter sprake te brengen en te behandelen zou ons te lang ophouden en is ook niet nodig.”

Vervolgens herinnert Augustinus zijn lezers eraan dat hij in boek VIII aangegeven heeft dat alleen de Platonici er toe doen

“omdat juist zij het inzicht hebben kunnen bereiken dat de menselijke ziel, alhoewel onsterfelijk en redelijk of met verstand begaafd, toch alleen maar gelukzalig kan zijn door deel te hebben

aan het licht van die God, door wie zowel zichzelf als de wereld zijn gemaakt; daarom achten zij het onmogelijk dat het door alle mensen nagestreefde doel, het gelukzalig leven, door iemand zal worden bereikt die niet in de zuiverheid van een kuise liefde dat ene hoge goed, de onveranderlijke God, aanhangt.”

Zelfs de Platonici hebben het verlenen van waar geluk, of het nu mensen of engelen is gegeven, aan de ene God voorbehouden. Maar de vraag is of de wezens volgens de mening van de filosofen vanwege juist dit geluk vereerd moeten worden, of dat er offers gebracht moeten worden of dat dat alleen aan de ene God toekomt.

Augustinus heeft al vaker de Platonici in positieve zin vermeld, maar het lijkt erop alsof hij nu de tijd gekomen acht zich ook van de door hem de meest geachte filosofenschool te distantiëren om zich daarmee heel duidelijk als christen te profileren. Boek X is qua omvang dan ook haast het dubbele van boek IX. Augustinus legt eerst de mening uit van de neoplatonicus Plotinus : de ziel van het heelal is een licht dat zij zelf niet is, maar waardoor zij geschapen is, een licht dat haar bovenzinnelijk verlicht en haar dus bovenzinnelijk doet stralen. God wordt dan als het ware de zon en de ziel de maan. Wat we van Augustinus' opmerking hierna moeten denken (Men meent immers dat de maan verlicht wordt door het op haar vallende licht van de zon.) is niet duidelijk: ook dat is een citaat van Plotinus overigens. Wellicht was Plotinus daar nog niet volledig van overtuigd. Hoe het ook zij, Augustinus knoopt er wel meteen Joh. 1, 6-9 aan vast over Johannes de Doper die niet het licht was, maar getuigenis gaf over het licht. Maar, lezen we in hoofdstuk 3, hoewel de Platonici erkennen dat de ene ware God het universum heeft geschapen, zijn ze verdwaald als ze engelen, goede of kwade, eer doen toekomen die alleen aan God verschuldigd is. Ook offers komen God alleen toe. Dwaas is degene die denkt dat God een dier of een ander vergankelijk ding nodig heeft. Dat zoiets vroeger wel gebeurde, zegt Augustinus,

“... zijn tekens geweest van wat zich nu bij ons afspeelt om te zorgen dat wij tot de vereniging met God komen en onze naaste helpen om hetzelfde doel te bereiken. Het zichtbare wonder is dus het ‘sacrament’, dat wil zeggen het heilig teken van het onzichtbare.”

Heilige engelen houden zoveel van ons dat ze willen dat wij vereerders zijn, niet van henzelf maar van de ene ware God. Natuurlijk, er zijn wonderen gebeurd waarbij God zich bediend heeft van engelen, denk aan Abraham en Moses, maar de reden daarvan was alleen maar het versterken van het geloof van de mensen.

Nadat Augustinus zich heeft uitgelaten over Plotinus komt diens leerling Porphyrius (232-300) aan bod. Zijn theurgie (magische handelingen waarmee men geesten bezweert) om reiniging van de ziel te verkrijgen wordt uiteraard categorisch afgewezen: dat soort praktijken kan de mensen niet in contact met God brengen. De werkelijke reiniging van de ziel vindt alleen plaats door het offer van Christus, de werkelijke Middelaar tussen God en de mensen. In deze laatste zin spreekt duidelijk de gelovige: het is zijn opvatting, hij gaat daar hier niet verder op in, hij licht die niet toe, laat staan dat hij probeert een bewijs te construeren. Zou hij dat wel het geval zijn geweest, dan zou eeuwen later de discussie rond de dogmaverklaring door Pius IX van ‘Maria Middelaars Van Alle Genade’ nog veel meer stof hebben doen opwaaien.

Augustinus vindt het kennelijk nodig meer dan de helft van boek X aan Porphyrius te wijden die hij aanduidt als nog geleerder dan Apuleius. Wellicht is de reden ervan te zoeken in de door Augustinus van het bijvoeglijk naamwoord ‘hoogmoedig’ voorziene geringschatting van het lichamelijke: Porphyrius en de zijnen hebben noch de vernedering van Christus’ menswording, noch de heerlijkheid van zijn lichamelijke verrijzenis kunnen aanvaarden. Augustinus sluit nadat hij nog het een en ander heeft gezegd over zielsverhuizing en de preëxistentie (voorfase van bestaan) van de ziel, boek X af met de conclusie dat alleen de

christelijke godsdienst de weg is naar de bevrijding van de ziel en dat de leer van de Platonici die bevrijding niet kan brengen. Vanaf nu spreekt Augustinus pas over de stad van God tegenover de stad van de wereld. Boek XI begint met het ontstaan van beide steden.

Chris Dijkhuis

UITVAART IN DE BOSKAPEL

Als boskapeller heb ik ofwel als lid van Capella Silvestris, of als betrokkene al een paar uitvaarten in de Boskapel meegemaakt. Je leeft mee met de viering en je vraagt je af hoe deze zo harmonieus tot stand gekomen is. Een blik achter de schermen is immers niet mogelijk tot je zelf zo'n viering moet voorbereiden.

Joost Koopmans en zijn uitvaartteam staan al geruime tijd paraat om een uitvaart met een persoonlijke touch in de Boskapel te helpen voorbereiden. We weten dat Joost ook buiten de Boskapel bekend is vanwege zijn ervaring en creativiteit met betrekking tot uitvaarten. Wat er precies voor kundigheid en zorg nodig blijkt te zijn als je zelf in je leven afscheid van een dierbare moet nemen werd mij en mijn kinderen duidelijk toen we mijn vrouw Wil en onze moeder uitgeleide moesten doen.

In een prettige, meelevende sfeer wordt meegedacht met je plannen om de uitvaart persoonlijk te maken. De puntjes worden op de i gezet, de volgorde van de onderdelen wordt heel sympathiek van kanttekeningen voorzien en op bepaalde punten worden suggesties gedaan om het geheel áf te maken.

Mijn kinderen en ik willen langs deze weg Joost en achter de schermen Jan van Lierop hartelijk danken voor hun steun en begeleiding bij wat voor iedereen die we erover hoorden een bijzonder geslaagde uitvaart is geweest. Iets om in je rouwproces op terug te vallen. Iets waaruit je troost kunt putten in moeilijke uren. Heel hartelijk dank nogmaals.

Gerard Willems

VAN DE AMNESTYTAFEL.

De **jaarlijkse Amnesty-viering** ligt al weer een tijdje achter ons. Daarin hebben wij mogen voorgaan, met de onmisbare hulp van Karel Peijnenborg. Zoals wij zelf geïnspireerd willen worden tijdens de vieringen, zo hebben wij dit ook willen betekenen voor anderen. Blijkbaar is dit voor een aantal Boskapellers ook zo geweest, want we kregen positieve reacties. Daarnaast staan we open voor die feedback, waardoor we iets kunnen verbeteren aan de inhoud van de viering. Dus spreek ons aan, aarzel niet. De opbrengst van de solidariteitspot, bestemd voor het werk van Amnesty, is € 82,=. Dat is wat minder dan vorig jaar, maar toch: alle beetjes helpen. Dank je wel!

Namens de Amnestygroep, Lien Vastbinder.

Zondag 16 november was er weer het standje van Amnesty met Kerstartikelen. Er was veel enthousiasme en belangstelling en dat merkten we aan de verkoop. We hebben artikelen bij moeten bestellen. Er is voor € 356,- verkocht. Dit geeft de burger moed : zoveel waardering. Wij gaan dus door! En iedereen hartelijk dank!

Op 10 december gedenken wij de dag van de Universele Verklaring van de rechten van de mens. Bovendien bestaat Amnesty dan 60 jaar en in Nederland 40 jaar. Amnesty wil hier een apart accent aan geven. In samenwerking met de VARA wordt dit feest in Carré in Amsterdam gevierd en wel op 9 december 's avonds. Een avond voor de vrijheid!! Matthijs van Nieuwkerk interviewt Vanessa Redgrave en andere prominenten over hun inzet voor de mensenrechten. De Dijk zingt met Solomon Burke. Mensenrechtenactivisten van over de hele wereld komen uitvoerig aan het woord; het gouden dameshockeyteam toont z'n danstalent en de Ashton Brothers geven hun zeer eigen visie op een prangende mensenrechtenkwesitie. Ook vele anderen hebben hun medewerking toegezegd aan deze bijzondere avond.

Dit programma wordt op 10 december uitgezonden op Nederland 1 om 21.30 uur. Niet alleen bovenstaande mensen zetten zich in voor de mensenrechten. Over de hele wereld zijn mensen in actie,

zoals de Chinese journalisten die schrijven over onrecht, Iraanse vrouwen die vechten voor gelijke rechten, alsook vrouwen in Zimbabwe, Aung San Su Kye in Myanmar en onze Limburger Al-Mansouri. Hun stem kan alleen gehoord worden door onze massale steun. Amnesty grijpt deze 60^e verjaardag

dan ook aan om die steun te mobiliseren. Vanaf 1 december start zij de actie “Vlammen voor de Vrijheid.” Deze symbolische kaars kunnen wij sturen naar vrouwen in Iran, Zimbabwe en Myanmar. We hopen dat in deze donkere dagen een hartverwarmend kaarsje als lichtpuntje in hun duisternis hun moed en kracht geeft door te gaan. U kunt deze actie meedoen door vanaf 1 december een virtuele kaars op te steken op de speciale website www.vlammenvoordevrijheid.nl. Op deze website vindt U nog andere manieren om de actie online te steunen. Maar niet iedereen heeft een computer. Geen Nood. Er zijn in de Boskapel ook kaarten om uw steun uit te spreken voor deze vrouwen. Deze kaarten liggen op de tafel vanwaar de preek van de afgelopen zondag meegenomen kan worden. Het is immers beter een kaarsje te ontsteken dan de duisternis te vervloeken..

Netty Kamerbeek.

TEMPELREINIGING.

's Morgens om kwart voor zeven op, een half uur fietsen naar de Boskapel en daar stond de hartversterkende koffie klaar. Binnen een kwartier was de groep volledig, 22 mensen.. Ieder kon een taak kiezen, een die bij haar/hem paste. En die takenlijst was lang.

Ramenlappen, stoelen soppen, lampen web vrij maken, stofzuigen, pleeduiken. De gedachtenis- en Mariakapel kuisen, de sacristie en vergaderruimte. En de zorg voor de inwendige mens was niet vergeten. Ik vond het leuk om te zien hoe iedereen er op uittrok met het materiaal dat zij/hij dacht te willen gebruiken: emmers, doekjes, rubber handschoenen, zeep, warm water. De geiser is een maatje te klein voor zo'n grote groep interieurverzorg(st)ers. Ja, ook mannen waren present. Met mijn maatje nam ik de stoelen van de kapel onderhanden. We begonnen bij de leuning, daarna de zitting en toen de onderkant. En wat vonden we daar.....**Kauwgom!!** Vastgeplakt aan de zitting. En niet op één stoel. Heel wat geschraap was er nodig, ook onder een stoel van de voorgangers!

Zou Augustinus wel eens nagedacht hebben over het gebruik en geplak van Kauwgom in de kerk? Heeft hij dat in een homilie verwerkt? Heeft hij een suggestie gedaan om naast het collectezakje een ander bakje te hangen om daar je kauwgom te deponeren.

Of kan het wijwatersvat met wijwater (waar ook kauwgom in zat) bij de ingang van de kapel hangen, zodat binnenkomers daar hun kauwgom kunnen parkeren en bij het uitgaan op een gewijd balletje weer verder kunnen kauwen.

Maar serieus, kan er bij de ingang van de kapel een lange (dan hoeft men niet te bukken) smalle afvalbak komen om de kauwgom kwijt te raken, dan zijn wij van het probleem af. Deze Tempelreiniging was de moeite waard om mee te maken. De organisatie was prima, de sfeer was serieus, vrolijk, meegaand. De stevige erwtensoep heeft daar ook een steentje toe bijgedragen. Als we zo als gemeenschap verder kunnen, hebben we geluk en kan de Boskapel niet meer stuk.

Interieurverzorgster Netty.